

Pokušaj izgradnje Doma Matice hrvatske u Đakovu 1971.

Branimir Šutalo

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb

Članak prikazuje djelatnost ogranka Matice Hrvatske u Đakovu u vrijeme Hrvatskog proljeća na primjeru pokušaja izgradnje Matičinog doma u Đakovu. Opisuje se okolnosti pri kojima do izgradnje doma nije došlo te kamo su završila financijska sredstva koja su Đakovčani i mnogi drugi simpatizeri Matice i Hrvatskog proljeća tijekom 1971. godine sakupili.

Odjeci društvenih i političkih zbivanja u Hrvatskoj krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća, poznati po nazivu Hrvatsko proljeće, ubrzo su se osjetili u Đakovu i Đakovštini. Poslije izbora za Saveznu skupštinu SFRJ, Sabor Republike Hrvatske i vijeća Skupštine općine Đakovo, održanih u travnju 1969. godine, na političku scenu stupa nova generacija mlađih, obrazovanih i nacionalno osviještenih pojedinaca. Slične promjene događaju se i nakon partijskih izbora. Na tada najvažniju političku funkciju, sekretara Općinskog komiteta SKH Đakovo, dolazi mladi diplomirani pravnik Branko Špehar, a u Općinski komitet SK ulaze novi članovi, gotovo svi fakultetski obrazovani pojedinci: Dragutin Jurić, Mirko Predrijevac, Eugen Predrijevac, Ivan Tomičić, Antun Vrtarić, Mile Bionda, Ivan Zirdum i drugi.

Potreba za afirmacijom kulturnog i nacionalnog identiteta došla je još više do izražaja nakon Desete sjednice CK SKH, održane u siječnju 1970. godine. Potiskivana i nagomilana domoljubna energija zahvatila je najšire slojeve društva. Prostor dopuštene slobode ubrzo je bio ispunjen valom narodnog zanosa i nacionalnog preporoda.

U takovoj atmosferi probuđene nacionalne svijesti i samobitnosti đakovački odvjetnik Milan Jurić s grupom istomišljenika pokreće 22. studenog 1970. godine inicijativu za osnivanje ogranka Matice hrvatske u Đakovu.¹ Podršku osnivanju Matičina ogranka u Đakovu dale su sve društveno-političke organizacije, na čelu s Općinskim komitetom SKH Đakovo.

UZ OSNIVANJE OGRANKA MATICE HRVATSKE U ĐAKOVU

Preporod kulture

Razgovor s predsjednikom Ogranka Milanom Jurićem

ĐAKOVO — Tek sada, kada je u Đakovu počeo djelovati ogranak Matice hrvatske, vidi se da je, do osnivanja trebalo doći mnogo ranije. Obratili smo se predsjedniku ogranka Milanu Juriću, đakovačkom odvjetniku da nam odgovori na nekoliko pitanja, koja nam se čine aktualna u danima stasla ove kulturne institucije.

● **Što je po vašem mišljenju bilo preduša da uz podršku nekolicine istomišljenika pridete osnivanju ogranka Matice hrvatske?**

— Živeli smo intelektualci u pokrajini i njenoj učestalosti, osjećajući s jedne strane nova društvena kretanja, a s druge strane poznavajući neposrednost okoline, ne samo u gospodarskom smislu, nego posebnim u kulturnom bilo je preduša da pokušamo angažirati intelektualne snage koje će u Matici početi rad na promicanju i unapređenju nacionalne kulture. Baš se toj nacionalnoj kulturi u prošlosti nije povećivala potrebna pažnja. Matice hrvatske, kao najstarija kulturna institucija hrvatskog naroda, upravo je pozvana obnoviti i osnažiti etničko-kulturna instinkta osjećanja našeg naroda, obnoviti ljubav za ljepotu knjigom, obnoviti nekadašnje hrvatske citatonie u selima koje su jednolično nestale.

● **Da li ste već na početku vjerovali u uspjeh?**

— Vjerovao sam!

● **Od osnivanja je protekla nešto više od mjesec dana, što je u tom kratkom razdoblju učinjeno ili poduzeto i što Matici stavlja u primarni zadatak?**

— Kao prvotnostni zadatak Ogranka Matice hrvatske u Đakovu je okupljanje što većeg broja članova, da bi se mogli drugi zadaci, osogromom poslavljeni, izvršiti. Naime, mi smo bez novaca, i danas se savladalo tužno mišljenje da se novac daje samo tamo gdje je investicija rentabilna. Investicija u kulturu nije preko noći sprovedena, što ne znači da k ta investicija nije rentabilna. Ako imamo više članova-pomoćnika, onda će biti više predavanja, više mogućnosti za razne kulturne manifestacije, a to znači da ćemo uspješnije i brže moći širokom javi otvoriti smisao za knjigu i sročavanje povijesti, jezika, književnosti i dr. Osim toga, jednim od prvih zadataka našeg progama je gradnja Doma Matice hrvatske u Đakovu.

● **Prve sve vrsti u Hrvatskoj?**

— Što se tiče Doma Matice hrvatske, to mora biti nešto izvrsno ljepo i grandiozno. Obzirom da kod nas već postoji jedan spomenik iz vremena Strosmayerovih stremljenja i težnji, naš Dom mora također biti pandan tom spomeniku, li, poznati đakovački katedralski. Lokacija toga vrsnog zdanja treba biti u središtu Đakova gdje je osigurano mjesto. U Domu će biti sve što je potrebno za kulturno-društveni život, ne samo Đakovaštine nego i za širi dio istočne Hrvatske, a prvotno za mladež koja u stvari nema mjesta za suvremena razvijanja u kulturnom pogledu.

● **Na koga sve računate da će dati pomoć?**

— Novac za gradnju doma dati će hrvatski narod, kako ovaj, ovdje-tako i onaj dio hrvatskog naroda koji živi izvan naše Republike i širem svijetu. U tom smislu već smo primili pomoć i osobno upoće ne samo iz našeg, već i spoo otvorili račun za prikupljanje sredstava koji glasi 254-745-1-112 i za prvih pet godina smo zadovoljni.

● **Matice li Matice na razmještanje kod skupštine općine i društveno-političkih organizacija? U kojem se stupnju nalazi suradnja sa ostalim ograncima i kulturnim institucijama u istočnoj Hrvatskoj?**

Milan Jurić

— I unatoč tome što smo tek na startu, mogu slobodno izjaviti da smo do sada zadovoljni podrškom koju nam daju sve društveno-političke organizacije i Općinska uprava, ali pri tome ne zaboravljamo ni naše privredne organizacije koje su nas odmah u početku podržale i dale prema svojim mogućnostima čak i skromna, ali od srca, finansijska sredstva. To je samo dokaz da su naš rad prihvatili kao nužan i potreban, koristan i plemenit, a dubokog sam uvjerenja da ćemo tu podršku i dalje imati, jer zalija radimo na korisnoj stvari za naš narod.

Razgovarao: S. KRČNEŠ

Razgovor s predsjednikom Ogranka Matice hrvatske Milanom Jurićem

1 Glas Slavonije (Osijek), 24. XI. 1970.

Nakon intenzivne komunikacije sa središnjicom Matice hrvatske u Zagrebu,² ponajviše s glavnim tajnikom Tvrtkom Šercerom, održana je 6. prosinca 1970. u dvorani Doma kulture Osnivačka skupština Ogranak Matice hrvatske u Đakovu. Bio je to prvorazredan kulturni i društveni događaj za ondašnje Đakovo. U prepunoj dvorani osnivanju đakovačkog ogranka Matice hrvatske nazočili su svi predstavnici političkog, gospodarskog, prosvjetnog, kulturnog i duhovnog Žvota grada i cijele Đakovštine. Osobito zadovoljstvo i čast za Đakovčane bio je dolazak uglednih gostiju iz Zagreba (prof. dr. Hrvoje Iveković, prof. dr. Grgo Gamulin, prof. dr. Stjepan Babić, dr. sc. Šime Đodan, dr. sc. Jozo Ivičević, dr. sc. Aleksandar Šljivarić, prof. Vlado Gotovac, dr. sc. Stjepan Fink, dr.sc. Antun Šojat, Lavoslav Mažuran i Stjepan Skelendžić – svi ispred Matice hrvatske) koji su došli pozdraviti njihovo osnivanje ogranka Matice hrvatske. U ime vinkovačkog Ogranak skupštinu je pozdravio prof. Dionizije Švagelj, osječkog Ogranak dr. Dragan Mucić, a slavonsko-brodskog Stanislav Geza Milošić.³

U nastavku rada Skupština je izabrala Upravni odbor u koji su ušli: Milan Jurić, predsjednik, Franjo Horvat, tajnik, Ivan Vanić, blagajnik, te članovi: Barica Ilić, Ivanka Milošević, Mirko Predrijevac, Drago Fajdetić, Dragutin Jurić, Stjepan Rechner, Ivan Pavić, Nikola Biljan, Stjepan Blažeković, Luka Maričević, Eugen Predrijevac i Ivan Zirdum.

Đakovački ogranak Matice hrvatske prvi je ogranak Matice Hrvatske osnovan za vrijeme Hrvatskog proljeća u Slavoniji. Bio je jedan od agilnijih ogranka Matice hrvatske, a njegov predsjednik Milan Jurić bio je član Središnjeg odbora i jedan od aktivnijih članova Komisije za rad s ograncima, aktivno je sudjelovao na 14 osnivačkih skupština diljem Hrvatske.⁴ Ogranak Matice hrvatske radio je u četiri komisije i dva odbora, imao je 1971. godine 820 članova, od toga 58 članova radnika.

Nikada prije, a niti poslije nije u Đakovu bilo toliko kuturnih, prosvjetnih i političkih skupova, tribina i drugih manifestacija kao što ih je bilo od prosinca 1970. do prosinca 1971. godine. Akumulirana nacionalna energija širila se poput nabujale rijeke prostorom dopuštene slobode. Premda je silna potreba afirmacije kulturnog i nacionalnog identiteta zahvatila gotovo sve društveno-političke organizacije, ustanove i institucije, nema dvojbe da je središte iz kojega se širio plimni val domoljublja bio Ogranak Matice hrvatske u Đakovu.

2 Hrvatski državni arhiv-1567, Fond Matice hrvatske, 91., Korespondencija s ograncima.

3 *Večernji list* (Zagreb), 8. XI. 1970.; *Glas Slavonije* (Osijek), 8. XI. 1970.; *Brodski list* (Slavonski Brod), 11. XI. 1970.; *Izveštaj o kontroli zakonitosti rada Matice hrvatske*, RSUP Hrvatske, Zagreb 1972.

4 Hrvatski državni arhiv, Fond Matice hrvatske-1674, 91, Korespondencija s ograncima.

Od brojnih aktivnosti Ogranka nas će u ovom radu zanimati prije svega sve ono što je bilo poduzeto oko izgradnje Doma Matice hrvatske u Đakovu. Nažalost, arhiv Ogranka u Đakovu nema niti jedan dokument iz toga vremena, Služba državne sigurnosti oduzela je svu dokumentaciju poslije 21. sjednice CK SKJ, u Arhivu MUP-a i Sigurnosno obavještajne agencije nema ništa iz toga razdoblja o Matici hrvatskoj u Đakovu. Možda je netko uništio ili *sklonio* »kompromitirajuće« podatke, možemo samo nagađati gdje se oni danas nalaze. Služili smo se dostupnim podacima iz Državnog arhiva u Zagrebu i Osijeku, Fondom Matice hrvatske, odnosno Fondom OK SKH-Đakovo, Arhivom Grada Đakova, zapisnicima skupštinskih vijeća tadašnje Općine Đakovo. Najviše informacija pronašli smo u novinskim člancima, uglavnom iz pera poznatog đakovačkog kroničara Stjepana Rechnera. Dragocjene podatke dobili smo od prežvjelih protagonista i sudionika ondašnjih zbivanja čija su subjektivna sjećanja bila važna zbog društvenog konteksta ukupnih prilika onoga vremena. Posebnu zahvalnost dugujemo gospodinu Zvonimiru Juriću, sinu pokojnog Milana Jurića, koji je ustupio kopiju Optužnice protiv njegova oca i Odluku o prestanku rada Matice hrvatske u Đakovu.

Koliko ozbiljno su se u Ogranku angažirali oko izgradnje Doma Matice hrvatske u Đakovu vidi se po činjenici da su na Osnivačkoj skupštini izabrali poseban Odbor za izgradnju Doma u kojem su bili najugledniji članovi, u Odboru je bio 21 član. U razgovoru s novinarom Večernjeg lista predsjednik Ogranka Milan Jurić, govoreći o gradnji Doma Matice hrvatske u Đakovu, ističe: »Lokacija toga velebnog zdanja treba biti u središtu Đakova gdje je osigurano mjesto. U Domu će biti sve što je potrebno za kulturno-društveni život, ne samo Đakovštine nego i za širi dio istočne Hrvatske, a prvenstveno za mladež koja u stvari nema mjesta za suvremena razvijanja u kulturnom pogledu.«⁵ Prvi novčani prilog, kao podrška toj plemenitoj akciji, stigao je iz središnjice Matice hrvatske koja je uplatila 3 000 dinara, a sudionici zajedničkog skupa odbora ogranka i gosti Osnivačke skupštine darivali su 3 790 dinara. Prvi pojedinačni prilog dao je prof. dr. Stjepan Babić iz Zagreba. Bilježimo imena prvih donatora:⁶

Po 1 500 dinara dali su Milan Jurić i Tomislav Tokić; 1 000 dinara Drago Fajdetić, Antun Vrtarić, Eugen Predrijevac, Nikola Biljan i Hinko Majdiš; 800 dinara dr. Ivica Grbac; 700 dinara Franjo Duvnjak; 510 dinara Marko Petra Duvnjak i Tomo Božnović; 500 dinara Ilija Subašić, Stanko Blažeković, Stjepan

5 "Preporod kulture", *Večernji list* (Zagreb), 19. I. 1971.

6 "Članovi odbora među prvima", *Đakovački gospodarski list* (Đakovo), 17. XII. 1970.; "Ogranak Matice najavio široku akciju", *Večernji list* (Zagreb), 28. XII. 1970.; "Članovi Matice prvi davaoci", *Večernji list* (Zagreb), 27. XII. 1970.

MATICA HRVATSKA
Đ A K O V O
Broj: 36/72
12. III 1971.

Vratiti!
iz jedinice kornetke
P. n. SAVEZ KOMUNISTA-OPĆ. KOMITET

Đ J A K O V O . -

Poštovani prijatelji, dragi drugovi!
Organi radničkog upravljanja, direktori!

Ovime Vas želimo upoznati da je Matica hrvatska u Đakovu pokrenula veliku akciju za izgradnju jednog velebnog DOMA MATICE HRVATSKE U ĐAKOVU, prvog i jedinog ovakve vrste u domovini.

Na ovaj podhvat inspirirala nas je želja da izgradnjom ovakve veleodne ustanove stvorimo objektivne preduvjete za intenzivniji rad našega naroda u ovom dijelu Hrvatske.

Ujedno, svijesni činjenice zapaštenosti ovoga kraja, kako u gospodarskom, tako isto i u kulturnom pogledu, odlučili smo uz pomoć hrvatskog naroda, i svih naroda i narodnosti koji s njim dijele svoju sudbinu i kojima je stalo do promicanja i unapređenja hrvatske kulture, izgraditi takav spomenik kulture koji će dostojno reprezentirati zajedničko djelo.

Taj DOM MATICE HRVATSKE trebao bi, kao pandan Stroussmajerovoj katedrali, govoriti o humanističkim stremiljenjima današnje generacije i novom duhu našeg vremena.

Duboko smo uvjereni da će ovaj podhvat biti pozdravljen od našeg naroda, a kada bude dovršen ponosno će govoriti o zajedničkom djelu i jedinstvu, a osim toga omogućit će brojne kulturne susrete koji će nas čvrsto vezati, duhovno bogatiti i snažiti.

Stoga apeliramo na Vas, na Vaše poduzeće, na Vašu ustanovu, kao i na sve one kojima je na srcu probitak našega naroda da svojim prilogom iz Vaših fondova, pa i onih za propagandu ili reklamu, pomognete našim nastojanjima i tako omogućite i ubrzate realizaciju naše zamisli.

Samo široka solidarnost i jedinstvo dat će plodonosan rezultat. Razmotrite ove ozbiljne, ponosite nam, jer posjećate hrvatskom narodu.

Sredstva od pojedinaca već nam pristižu ne samo iz naše domovine, nego i izvan njenih granica, ali potrebna je i Vaša pomoć.

a/jc
3. 1971.
S. S.

Pismo namjere

Češnik, Martin Anđelić, Luka Maričićević, Mirko Predrijevac, Barica Ilić, Ivan Pavić, Ivan Milošević, Zdravko Sarić, Drago Jurić, Stjepan Rechner; 350 dinara Luka Filipović, Tomislav Čurić, dr. Mato Šimundić, Mijo Čutić, Jozo Čurić i Ivan Duvnjak; 340 dinara Ante Kaselj; 300 dinara Ivan Vanić; 200 dinara dr. Šime Đodan, Vlado Gotovac i Franjo Horvat; 170 dinara Pavao Beljan; 150 dinara prof. dr. Stjepan Babić i Stjepan Pejić; 136 dinara Ivan Omazić; 110 dinara dr. Hrvoje Iveković; 100 dinara Ante Čorić i Tomica Stjepanović; 50 dinara dr. Veljko Gortan, prof. dr. Radoslav Katičić, dr. Aleksandar Šljivarić, dr. Zlatko Posavac, dr. Miroslav Vauputić, Vladimir Blašković, svi iz Zagreba i ing. Ivan Ciglar iz Slavonske Požege, Ilija Čota, Josip Makir, Marijan Matas, Zvonko Baždar, Blago Primorac, Ivan Zelić, Alfonz Okičić i ing. Ivan Tomac.

U prostorijama PIK-a Đakovo, iznad Gradskog podruma, održan je 30. prosinca 1970. u 17 sati skup Matice hrvatske i naših radnika zaposlenih u inozemstvu, i tom prigodom je prikupljeno 2 300 DM i preko 10 000 dinara.⁷

Predsjednik Ogranka Milan Jurić uz pomoć Središnjice uspostavlja suradnju s Matičinim ograncima i društvima prijatelja Matice hrvatske u inozemstvu radi prikupljanja sredstava za izgradnju Doma Matice hrvatske u Đakovu. Zajedno sa sekretarom OK SKH Đakovo Brankom Špeharom i njegovim zamjenikom Dragutinom Jurićem putuje 30. svibnja 1971. u SR Njemačku s ciljem dogovaranja suradnje s društvima prijatelja Matice hrvatske i pomoći naših radnika oko izgradnje Doma.⁸ To putovanje bit će, poslije zabrane rada Matice hrvatske, središnje mjesto u optužnici protiv Milana Jurića u kojoj je optužen za kontrarevoluciju i suradnju s ekstremnim teroristima.

Upravni odbor Matice hrvatske Đakovo upućuje 12. ožujka 1971. godine cirkularno pismo svim radnim organizacijama, ustanovama i drugim institucijama u Đakovu i Hrvatskoj gdje ih upoznaje s ciljem i svrhom pokrenute akcije te moli za pomoć. U tu svrhu otvoren je poseban račun kod Službe društvenog knjigovodstva broj 3364-746/1-372 na koji se primaju prilozima.⁹ Projektanti, inače članovi Matice hrvatske iz Osijeka, besplatno su obećali izraditi projektnu dokumentaciju kao svoj prilog izgradnji Doma Matice hrvatske

7 *Izveštaj o kontroli zakonitosti rada Matice hrvatske.*

8 *Optužnica protiv Milana Jurića*, Okružno javno tužilaštvo Osijek, broj: KT-1175/73.

9 Državni arhiv u Osijeku, Fond HR-DAOS: OK SKH Đakovo, Dopis Matice hrvatske Đakovo br. 36/71 od 12. ožujka 1971. upućen OK SKH Đakovo i odgovor Općinskog komiteta br. 01-01-88/1-71. od 31. ožujka 1971. u kojem izvješćuju Maticu hrvatsku da će izdvojiti iznos od 500 novih dinara. Komitet se obvezuje da će u toku ove i narednih godina u okviru svojih financijskih mogućnosti, pored moralne davati i materijalnu podršku izgradnji Doma Matice hrvatske. U potpisu, sekretar OK SKH Branko Špehar. Rukom je dopisana napomena: Iznos od 500 ND uplaćen je 1. VI. 1971. god.

u Đakovu. Donosimo popis radnih organizacija, ustanova i institucija koji su donirali sredstva za izgradnju, a čija su imena objavljena u tisku:¹⁰

Trgopromet Đakovo, 20 000 dinara; Komunalna banka Đakovo, 10 000 dinara; Veterinarska stanica Đakovo, 5 000 dinara; Dom narodnog zdravlja Đakovo, 3 000 dinara; Srednjoškolski centar Braća Ribar Đakovo, 2 000 dinara; Drava Osijek, 2 000 dinara; Posavina Đakovo 1 500 dinara; Ekonomski upravni centar Osijek, Krndija Našice, Zanatopskrba Đakovo, Muzej Đakovštine Đakovo, Šumarija Đakovo, 3. januar Pula, svi po 1 000 dinara; OK SKH Đakovo, Gimnazija Nova Gradiška, Matica hrvatska Križevci, Nadbiskupija Split svi po 500 dinara; Mjesna zajednica Đakovo 400 dinara; Osnovna škola Josip Kozarac Josipovac 250 dinara; Gimnazija »Matija Antun Reljković« Vinkovci 200; Sidikalna podružnica PTT Županja, Udruženje zanatlija Županja, Napredak Našice po 100 dinara i Samostan sestara milosrdnica Osijek 50 dinara.

U svome dnevniku,¹¹ Milan Jurić žaleći se na jednom mjestu zbog slabog odaziva poduzeća, ipak ima razumijevanja jer su u isto vrijeme radne organizacije i ustanove uplaćivale zajmove za izgradnju auto-puta Zagreb-Split i za izgradnju tunela kroz Učku.

Nakon cirkularnog pisma odaslanog po Hrvatskoj i inozemstvu sakupljeno je 182 693,30 dinara.¹²

Donosimo zadnje popise donatora čija su imena objavljena u tisku: Marinko Zirdum 1000 dinara; Julije Derosi i Andrija Benković oba iz Gospića po 600 dinara; Franjo Mutavdić 500; Gojko Čavar 400; Ćiro Ćurković i Zlatko Cigrovski po 200; Pavao i Lucija Asić iz Gospića po 110; Ivan Jović, Mato Pitinac, Ante Maričić, Josip Badžek, Đuka Platužić, Jovo Novković, Andrija Bubalo, Milan Zagorac po 100 dinara; Mato Andrić, Đuro Prere, Rudi Brođan, Rudi Ogulan, Ivica Stipčević, Ilija Borjan, Janja Bošković, Miloš Ušćbrk, Ana Šilac, Katica Vukadinović, Ivanka Kuharić, Marija Gilman, Vilma Štumfol, Katica Šmider, Predrag Cezner, Ante Bijuk, Katica Majdančić, Antun Nikolić, Marko Mrzljak, Martin Lulić, Ante Ivanda, Jozo Ivanda, Božo Zorić, Petar Petrović, Andrija i Staža Boni, Stjepan Bošković, Ivo Rakitić, Đuro Vuksanović, Mirko Lang, Josip

10 *Večernji list* (Zagreb), 17. IV. 1971.; *Večernji list* (Zagreb), 12. IV. 1971.; *Đakovački list* (Đakovo), 1. VII. 1971.

11 Milan Jurić vodio je iscrpan dnevnik o svim zbivanjima za vrijeme Hrvatskog proljeća u Đakovu, a osobito je detaljno pisao o svemu što je imalo bilo kakve veze s Maticom hrvatskom u Đakovu. Poslije zabrane rada Matice hrvatske Služba državne sigurnosti oduzela mu je svu dokumentaciju, a dnevnik je bio glavni *dokazni* materijal u istražnom postupku protiv Jurića. Većina informacija u Izvješću RSUP-a o kontroli zakonitosti rada MH Đakovo uzeta je iz dnevnika Milana Jurića. Svi pokušaji da se sazna gdje je danas taj dnevnik ostali su bez uspjeha.

12 *Izvještaj o kontroli zakonitosti rada Matice hrvatske*, 297.

Maričić, Jure Gudelj, Luka Rajci, Jozo Brataljenović, Krešimir Valetić, Franjo Majdanić, Stjepan Koprčina, Jure Pavić, Mato Petrović, Antun Balabanić, Vinko Balabanić, Jozo Matošić, Luka Maričić, Ivan Stipanović, Josip Rede, Terezija Macokatić i Anton Babić svi po 50 dinara.¹³

Ivan Menđušić 1000 dinara; Antun Tot 400; Slavko Rajković, Zdenko Bobinac, Antun Žužak ml. po 300 dinara; Tomo Gatara, Pavo Šlajs i Ivan Grizak po 200; Andrija Svjetličić, Vlado Mikić i Mato Kanižaj po 150; Anica Kuburić, Andrija Jagodić, Josip Bažan, Mato Kolarević, Ruda Kiralj, Andrija Mores, Josip Mustapić, Stjepan Lipar, Luka Krajina, Marko Kovačević, Marko Barišić, Ivan Špiranović, Andrija Dravec, Živko Kapular po 100, Đuro Jančula, Mato Babić, Ante Crnov, Blaženka Cimerman, Ivan Batovanja, Antun Alt, August Šplajt, Stjepan Zuzjak, Antun Cvitković, Željko Platužić, Ivica Šutalo, Zlatko Aničić, Tomo Štumfol, Ante Ivančić, Ivan Borčić, Zvonko Vinković, Vilka Miler, Mato Kardum, Mijo Mesaroš, Stipa Marić, Stipo Gunić, Slavko Sever, Grga Dugeč, Joko Punda, Franjo Vidaković, Nikola Vranić, Zdravko Vuković, Franjo Grbeša, Adam Mila, Kosta Bondor, Drago Ivić i Stipo Ivančić svi po 50 dinara.¹⁴

Jakov Ćurić, Stjepan Bulat, Ivan Božić (Mostar), Stjepan Božić (SAD) i Ante Poljićak po 500 dinara; Josip Mesić 380, Ante Pavelić (Kanada), Ilija Kordić (SAD), Stjepan Šimunić, Josip Ivanetić, Karlo Čuljak i Jakob Tetman po 300 dinara; Miroslav Brandt 270, Karlo Sagadin, Stanko Ferluga, Franjo Maras, Josip Maroši, Sjepan Goluža, Marija Novaković i Božo Punda po 200 dinara; Nikola Živković, Đuro Šutalo i Bruno Perišić po 100 dinara; Hrvoje Kuna, Mato Cindrić, Mato Andrić, Ante Martinović, Ivan Filipović, Niko Rakušić i Kata Babić po 50 dinara.¹⁵

Odbor za izgradnju Doma Matice hrvatske u Đakovu imao je dosta dobro razrađen promidžbeni plan, prije svega prema našim radnicima u inozemstvu. Treba reći da je sve planove Ogranak dogovario sa Središnjicom pa je tako bila dogovorena donatorska kulturno- zabavna priredba za naše radnike iz inozemstva koja se trebala održati 28. prosinca 1971. u Domu kulture. U međuvremenu se dogodila 21. sjednica CK SKJ u Karađorđevu i slom Hrvatskog proljeća, prema tome i zabrana rada Matice hrvatske. Formalnu odluku o samoukidanju donosi već nepostojeći Upravni odbor Matice hrvatske u Đakovu, 8. siječnja 1972.¹⁶

13 *Večernji list* (Zagreb), 7. IV. 1971.

14 *Večernji list* (Zagreb), 12. IV. 1971.

15 *Đakovački list* (Đakovo), 1. VII. 1971.

16 Zaključci Predsjedništva OK SSRNH Đakovo, 27. prosinca 1971.; Odluka o prestanku o bilo kakvom radu ili aktivnosti MH u Đakovu, preostali dio članova Upravnog odbora MH Đakovo, 8. siječnja 1972., Privatni arhiv Zvonimira Jurića.

Đakovo, 19. II. 1971

MATICA HRVATSKA
Z a g r e b

Priloženo vam dostavljam 9 (devet komada) pristupnica za nove članove i to:

1. KLAJA DRAŽENOVIC službenik Đakovo, L. M. Ribara 5
2. Andrija Dugandžić, radnik " V. Karadžića 44
3. Stjepan Vranaričić, poljoprivrednik Đakovo, A. Genoe 65
4. Antun Tajfi, mesar Đakovo, Kr. Tomislava br. 40a
5. Kurtz Josip, penzioner Đakovo, Kr. Tomislava br. 8
6. Ivan Ruš, penzioner Đakovo, Hudčeva 32
7. Hegedušević Stjepan, penzioner Đakovo, Kr. Tomislava 4
8. Drenjančević Marko, krojač Đakovo M. Gubca 9
9. Božo Punda, mlinar Đakovo, Park Pobjede 2a

Članarinu za navedene članove za 1971 godinu u iznosu od Din 18.000,00 st. šaljem vam danas poštanskom uplatnicom.

Molim vas da članske iskaznice šim prije dostavite navedenim članovima i da prilikom ispunjavanja iskaznica pošetite više pažnje (jer ste na pr. moju iskaznicu ispostavili sa GATONOM u moje je prezime GAJGER).

Njehna molim, da mi dostavite još 6 komada pristupnica.

Gajger Mijo, službenik
Đakovo, Kr. Tomislava 38

Pristupnice za nove članove

Sve što je Ogranak posjedovao oduzeto je, a račun u Službi društvenog knjigovodstva bio je blokiran. Nigdje nismo pronašli temeljem čije i kakve odluke je to učinjeno i koliko je bilo novca na njemu. Ono što smo saznali iz razgovora s nekim sudionicima tadašnjih zbivanja sukladno je sjećanju tadašnjeg sekretara OK SKH Đakovo Đure Matijakovića, koji kaže da je na računu bilo oko 22 800 000,00 starih dinara. Prema sjećanju Ivana Pavića, koji je bio član Središnjeg odbora Matice hrvatske i jedan od osnivača *Đakovačkih vezova*, novac je 1973. godine deblokiran i prebačen na račun tadašnjeg Općinskog fonda za

MATICA HRVATSKA

Đakovo

Dne, 8. siječnja 1972.

Broj: 1./72.

Na XII. sjednici preostalog dijela Upravnog odbora Matice hrvatske u Đakovu održanoj 8. siječnja 1972 u Đakovu, razmatrajući i ocjenjujući kritiku rada ovog Ogranka od strane društveno političkih organizacija, a u smislu toč. 3 Zaključaka Predsjedništva općinske Konferencije SKRMH Đakove od 27. prosinca 1971 god. prisutni članovi Upravnog odbora 19 u Đakovu jednoglasno su donijeli sljedeći:

Z A K L J U Č A K

1./ S obzirom da su u smislu zaključaka 21. sjednice Predsjedništva SKJ i 25. sjednice CK SKH svi članovi Saveza komunista i funkcionari SKRMH podnijeli ostavke na članstvo u Matici hrvatskoj i Upravnom odboru ovoga Ogranka, preostali dio članova Upravnog odbora prihvaćajući također bezrezervno zaključke najviših organa SKJ i SKH, donio je odluku da Matica hrvatska u Đakovu današnjim danom prestaje s bilo kakvim radom ili aktivnošću.

2./ Knjige koje je Matica hrvatska u Đakovu sakupljala i sakupila sa sećake čitaonice ustupaju se u vlasništvo i korištenje postojećoj čitaonici u Đakovačkim Selcima.

UPRAVNI ODBOR
MATICE HRVATSKE ĐAKOVO.

Zaključak Upravnog odbora Matice hrvatske Đakovo

unapređivanje kulturnih djelatnosti Đakovo i utrošen je za izgradnju ljetne pozornice i gledališta *Đakovačkih vezova* u gradskom parku.¹⁷

17 Ivan PAVIĆ, "Zabilješke iz povijesti Đakovačkih vezova", 40. *Đakovački vezovi. Jubilarna revija*, Đakovo 2006., 15.-16.

Uzimajući u obzir značaj i važnost Đakovačkih vezova u njegovanju i čuvanju kulturne i narodne baštine, a istodobno i u prikazivanju povijesnog i kulturnog identiteta Đakova i Đakovštine široj javnosti, sigurni smo da su svi donatori zadovoljni što je njihov prilog za izgradnju Doma Matice hrvatske korisno utrošen za gotovo istu namjenu.

Attempts to build the Hall of Matica Hrvatska in Đakovo in 1971

SUMMARY

This article deals with the activities of the branch office of Matica Hrvatska in Đakovo during the period known as „Croatian Spring“, paying special attention to building of the hall of Matica Hrvatska. The author discusses the reasons why that initiative was abandoned and tries to answer the question: “what happened to the funds raised for the hall-building by numerous supporters of Matica Hrvatska and the „Croatian Spring“ – movement.

